

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Könyv Lajos

MEGJELENK	
mindennap délután vásár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELOFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy órá	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy órá	1.40

A hadiárva.

A világ forgása — kegyetlen áldozatokba állított minket. Fáj a szívünk, vérzik Magyarország, de megállja helyét. Fel-felröppen ugyan olykor néhány békegalamb, de röpülés közben kihull csőréből az az olajág. Tovább kell folytatnunk, sajnos, az öldöklést. Magyarországnak kettős áldozata inspirálja az egész nemzetet. Először a szeretet, mely vérzik, s másodsor: a szeretet, mely sebeket köt, árvát, özvegyet, rokkantat vigasztal. A szeretetnek a kötelessége, hogy az elszivárgó vért felfogja a nemzet javára; a vér nem a harcok vére, hanem gyermekeink vére is. Ezt a kettősen szentelt vért kincsnek kell neveznünk, mert különben elszivárog. Áldozatokat kell hozni mindenkinek, azokért, akik kettősen megérdemlik az áldozatokat, mindenki adjon, aki csak valaha is kapott az életben. Nagy a tartozásunk. Tíz millió ember áll felfegyverkezve Lisszabontól Königsbergig. Értünk, az egész világot küzdenek. Naponta öt-ezer halottja van az emberiségnek s legalább is huszezer sebesültje. Ezeknek tartozunk. Szívemben erdőknak kellene égniök, hogy melengetni tudnám őket, akik annyit szenvednek. Feledjem el magamat, ha teged felednék: magyar hadsereg! Nekünk nemcsak érzelmekkel, de viszonzó tettekkel kell adoznunk. A szó a mostoha, csak a tett az édes gyermek.

Csináljunk egy jobb világot! Azért van háború, mert önösség uralkodott közöttünk. Önösnek azért kell lenni, mert ez a haladás lendítő ereje. De szükséges a közösség is, ideális értelemben. Mondjuk az árvát, hogy a miénk. Azért van rossz világ, mert kö-

zöttünk nagy idegenség van, távolság, érzelmi szakadékok, a nemzetek között is. Ezeket a messze esőket kell egymáshoz közel hozni. Ez az új világ programja, amelynek alapja: önösség

és közösség. Könyön és mosollyal kell osztzkodni tudni. Ehhez több szeretet, küzdelmes szeretet kell, mely áldoz s mely adni tud.

Prohászka.

Vasárnap tárgyalnak Stockholmban a német szociáldemokraták.

Berlin, máj. 30. A német szociáldemokrata párt elnöksége, a párt birodalmi gyűlési csoportjának képviselői, a szakszervezetek nagybizottságának a képviselőivel együtt tegnap Kopenhágán keresztül Stockholmba érkeztek és ott június 3-án kezdik meg velük a tárgyalásokat.

A franciák mégis résztvesznek a stockholmi konferencián.

— Heves tüntetések a francia parlamentbe. —

Genf, május 30. A francia szocialisták pártgyűlése, melyen a többség elhatározta, hogy a stockholmi konferencián résztvesz, igen viharos lefolyású volt. Cachin szocialista képviselő kijelentette a többség felé, hogy: „Ti, francia és angol többségi szocialisták, már eljátszottátok játékaikat! Ti azt mondtátok, hogy a nemzetközi értekezlet nagyon gyanús. Mi pedig azt mondjuk: a nemzetközi találkozásnak meg kell történnie. Elvünk: semmi annexió, semmi hadikárpótlás! Mi nem fogadjuk el a német szocialisták amaz indítványát, hogy Franciaország kapja meg a franciául beszélő területet és Németország a németül beszélő részt; hanem teljesen a lakosságra akarjuk bízni, hogy sorsát eldöntse.”

A képviselő beszéde közben katonák és polgári szocialisták hatoltak be az ülésterembe és rendkívül élesen tüntettek a többség ellen.

Újjalakítják a szerb hadsereget — orosz mintára.

A Vossische Zeitung jelenti Stockholmból: Az odesszai orosz katonatanács letartóztatta az odesszai szerb hadosztály egész vezérkarát és közli, hogy az ideiglenes orosz kormány tudomására adta a szerb kormánynak azt a követelést, hogy a szerb hadsereget orosz mintára reformálják. Ecélből szerb katonabizottságot állítottak fel.

Wekerle Sándor előtérben.

Bécs, május 30. Wekerle Sándor ma ide érkezett és fiánál, ifj. Wekerle Sándornál szállott meg. Délután 11 órakor megjelent kihallgatáson a királynál. Budapest, május 30. Politikai körökben rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítanak Wekerle mai királyi audienciájának.

Néhány tucat olasz tábormokot nyugdíjaztak.

Lugano, május 30. A Corriere della Sera jelenti, hogy néhány tucat olasz tábormokot nyugdíjaztak.

76,000 tonna.

A tengerészeti vezérkar főnöke jelenti:

Berlin, május 30. A Földközi-tengeren ujabban összesen 50,000 bruttó regiszter-tonna tartalmu ellenséges hajóteret süllyesztettek el buvárhajóink, étekes rakományokkal.

Az Atlanti-océánon és az angol csatornában ujabban 26,000 tonna tartalmu hajót süllyesztettünk el.

Tisza visszavonul.

Elmegy igazi helyére, a frontra.

Budapest, május 30. Tisza István gróf ma kijelentette barátai előtt, hogy a legközelebbi napokban a frontra utazik és a háború ideje alatt nem fog aktiv politikával foglalkozni.

Ruhabeszerzési segélyt kaptak a tisztviselők.

Budapest, május 30. A hivatalos lap mai száma közli a kormány rendeletét, mely szerint az állami és vármegyei tisztviselők ruhabeszerzési segélyének a folyósítását meg kell kezdeni. Ez a segély fejenként 200-500 korona.

Bécsben tanult egy orosz miniszter.

Bécs, május 29. Mint most kiderült, Skobelev orosz közmunkaügyi miniszter, a muokatanács tagja, tanulmányait annak idején a bécsi műegyetemen végezte, ahol doktori diplomát is szerzett.

Angol csapatok

Portugáliában.

Rotterdam, május 30. Ide érkezett jelentések szerint a portugál kormány kérésére angol hadihajók Oportóban és Lisszabonban, a forrongás főfészkeiben, csapatokat szállított partra.

Fehértemplom körirata Szabadka városához.

— Az új termés rekvirálása.
Több vetőmagot a gazdáknak! —

(Saját tudósítónktól.) Fehértemplom április 28-án tartott rendes közgyűlésének egyik határozatával szerkesztett körirat most érkezett Szabadka városához.

Annak idején a fehértemplomi közlélmzési hivatal egyik tervét, az új gabonatermés rekvirálására és a vetőmagszükségletre vonatkozóan hírlapilag közölték. A terv a közönség nagy tetszésével találkozott.

Ezért kétszeresen indítatva érezte magát a törvényhatóság, hogy az országos közlélmzési hivatalhoz és az összes vármegyék alispánjaihoz kérelmet, a törvényhatóságokhoz és rendezett tanácsú városokhoz köriratot intézzen, hogy a közgyűlési határozatba foglalják tervüket támogatassák.

A körirat Szabadka városának vezetőit is felszólítja, csatlakozzék a mozgalomhoz, mely azt célozza, hogy a folyó évben eszközrendő gabonarekvirálás al-

kalmával, a kicsépeelt gabonának a termelő házi és gazdasági szükségletét meghaladó része is a termelőnél maradjon, mindaddig, amíg azt közélokra nem igényelik.

Sok esetben ugyanis a rekvirált gabonát hozzá nem értők kezelik és így annak legnagyobb része megromlik.

A körirat kívánja még, hogy vetőmagot az eddiginél többet hagyjanak a gazdáknak, mert a vetésben a varjak és egerek által okozott károkat tartalék vetőmag híján nem lehet pótolni.

Szükséges még, hogy a neves és átázott gabonánál beszárítás folytán előállott súlycsökkenést a termelőknek betudják.

A körirat eme pontjai nemcsak a termelő magánérdeket, de a közérdeket is szem előtt tartották akkor, amikor mozgalmat indít a gabonának a termelőnél való hagyása mellett.

A tanítók és a rekvirálások.

— A rekvirálókat bűnösöknek nézik. —

(Saját tudósítónktól.) Miniszteri rendelkezések alapján használják a hatóságok a tanítókat a rekvirálási teendők elvégzésére. Teljesen jogos alapon veszik igénybe munkájukat a városok, amikor az egyes rekvirálásoknál őket használják föl.

Mégis élénk tárgyalások tárgyát képezi mostanában — a tanítók körében — az a kérdés, hogy a tanító ártalmára van-e ezzel a szorosán vett közigazgatási szereplésével az állása által követelt befolyásoló képességének.

A latolgatások, — bárki részéről történjenek is — oda konkludálnak, hogy a tanító — állására való tekintettel — hátrányok nélkül nem teljesítheti ezt a szerepét, melyből származó kihatások hivatásának tekintélyén érzékeny esorbát ejtenek.

A nép szemében a rekvirálás ténye a bűnök lajstromában van elkönyvelve. A bűnösöknek pedig általában meg van pecsételve a sorsuk.

A háboru bármily természet-

tes következménye is legyen a rekvirálás, a nép mindig neheztelón tekint azok fogantatóira. Most a tanítók vannak kitéve ennek a legkevésbé kellemes helyzetnek, melynek megszüntetése, — népnevelési okokból kifolyóan — olyan kérdés tárgyát képezi, melynek a hatóság előtt okvetlenül fel kell merülnie, amikor a küszöbön álló új rekvirálás előtt a város megbizzza — annak végrehajtásával a tanítókat.

Népnevelési okok követelik ezt így, mert a tanítók rekvirálói szereplésének tagadhatatlanul káros következményei vannak, melyek tekintélyük súlyának ártalmára szolgálnak.

Több szabadkai tanító közös véleményét irtuk le a fenti sorokban, hogy a hatóság értesüljön helyzetükről. Ezzel ők nem akarják magukat kivonni a hadi állapotok túlterheltsége alól, de biztosítani szeretnék magukat azok ellen a lélektani kihatások ellen, melyek oly visszas helyzetet teremtenek a nép és a tanító között.

Kormányválság és hadikölcsön.

A belpolitikai helyzet, bármint igató is, csöppet sem befolyásolta a hadikölcsön-mozgalom erejét és napról-napra emelkedő sikerét. Mintha mindenki fontolóra venné, hogy a jegyzésnek semmiféle politikai izgalmak okából szünetelnie nem szabad.

Kormányok elmulhatnak, de a nemzetnek émie kell. Pártok viaskodása egymás közt megszokott dolog és bármint mélyreható jelentőségű is, mégis csak kisszerű szócsata ahhoz a titáni küzdelemhez képest, ami a frontokon s kiváltképp most megint az Isonzó-vonalon folyik. Bármily nagyfotosságu esemény is tehát a kormány le-

mondása, nem szabad egy pillanatra sem felejteni, hogy a háboru még ma is tart s minden jel szerint az utolsó összecsapások elé érkezünk, tehát most kell összeszednünk minden erőnket, nehogy a világrengető birkózásban alul maradjunk.

Ellenségeink katonai téren az utóbbi harcokban sehol se tudtak erőt venni rajtunk, diplomaták és sajtóorgauumak is egymásután kezdenek leszállani a magas lóhátokról s abba hagyják a hányaveti hangon való fenyegetőzést, már nem beszélnek országunk fölcsúzásáról, hanem hadicéljaikat revideálják s

egyre süröbben ejtik ki a béke szót.

Igy hát bizakodhatunk, hogy közel jutottunk a háboru befejezéséhez. Csak még az utolsó összecsapásokat kell megvívunk. Súlyos bün volna tehát bármi okból is szem elől tévesztünk, hogy most kell összesgyűjtenünk minden erőnket.

A miniszterválság izgalmas részletei sem szoríthatják hát-

térbe a háboru által ránkroított kötelességek teljesítését, mert hiszen a kormányválság a maga útján majd csak megoldódik, de a külső ellenségek ellen való harcban az ország fennmaradásáról és a nemzet jövődjéről van szó. Ez nem pártkérdés.

Ebben mindenkinek egy táborban kell gyülekeznie ama jelszó alatt: jegyezzünk hadikölcsönt.

A városligeti népünnepély epilógusa.

— A pénzt követelő műkedvelők. —

(Saját tudósítónktól.) Pünkösdi hétfőjén Szabadkán a városligetben a mozdonyvezetők otthona népünnepélyt rendezett. Sefesik Géza fáradhatatlan buzgalommal rendezte az ünnepélyt. Összetobozta városunk műkedvelőit és a népünnepély előtt minden szabad idejét arra használta föl, hogy a siker érdekében minden lehetőt elkövesse.

Fáradozásának volt is eredménye. A népünnepély sokaknak szolgált a pünkösdi napon szórakozásul. Az ünnepély programjai rendben lettek lejátszva egész addig, míg a kabarészmok nem következtek.

Röviddel a kabarészmok lejátszásának megkezdése előtt botrányos eset adta magát elő. Jeges József tudatára ébredt színészi tehetségének és az utolsó pillanatban önérzete nem engedte, hogy közprédál, ingyen működjék közre a baráti szeretetből szövetkezett műkedvelők előadásán.

Oda állt Sefesik Géza főren-

dező elé és közölte vele, hogy 50 korona lefizetése nélkül nem hajlandó közreműködni. Sefesik Géza a dilemma ráülezhűző súlyos terhe alatt kénytelen volt engedni és Jegesnek 50 koronát kifizetett, holott előzőleg semmiféle díjazásról nem volt szó. Hasonló követeléssel állt elő Barát Sándor is, ki felbuzdulva Jeges sikerein, ha engedékenyebben is, de szintén követelt honoráriumot.

Ó azzal állt Sefesik elé, hogy belátása szerinti összeget juttasson neki. Idő híján azonban végleges megállapodásra nem tudtak jutni és így Barát honorárium nélkül működött közre.

A kabaré szmók többi műkedvelői általános megbotrányozással tárgyalják a két hirtelen gondolkozásu műkedvelő követelőzéseit, melyek az ő szemükben legkevésbé sem egyeztethetők össze azzal a cézzal, mellyel valamennyien vállalkoztak a szereplésekre.

Szenttamási lányok a szabadkai szállodákban

— Razzia az Erzsébet-szállodában. —

(Saját tudósítónktól.) A bűnös, erkölestelen élet a háboruban a tökélyre emelkedett. Minden kínálkozó, alattomos alkalom sokszorosán ki van napjainkban aknázva.

Legalább is erre vall az a körülmény, hogy a mult éjjel a rendörség a Farkas-szállodából két szenttamási lányt kísért be a rendörségre, hogy ott őrizetbe vegyék, mert magukat kellőképp igazolni nem tudták.

Az Erzsébet-szálló hirnevén legkevésbé ront már ez a hír. A háboru alatt ez a hely vált Szabadka büntanyájává. Több ittas hangulatban lefolytatott szövváltás, verekedés meg itt végbe.

Razziát tartottak a többi szállodákban is — és mint nekünk modják — csak véletlenül adódott elő az az eset, hogy a Farkas-szálloda ikertestvérében az Erzsébet-szállodában nem jártak eredménnyel.

S ez csak Kriszhaber Adolf szállodatulajdonos erényeinek tudható be.

Ó ugyanis ennek a szállodának tulajdonosa, az ő nevéhez fűződik annak minden erénye, mely a rendörség előtt mindenél jobban ismeretes.

Mi a jelen esetben nem akarunk pozitív adatokkal támogatni új vádakat emelni Kriszhaber ellen, csak hivatkozunk — a mostani esettel kapcsolatban lapunk hasábjain — a már a multban elkönyvelt esetekre,

melyek legkevésbé sem hízog fényárral veszik körül nevét. — Nevét, mely nemsokára fogalomná növi ki magát és a szálloda megnevezésére szolgáló „Erzsébet“ elnevezés is eltűnik, — a multé lesz.

Egy pár évtized multán pedig, ha két aggastyán találkozik majd egymással az utcán és elmélkednek a multról, a régiekről, csak így beszélnek majd:

— Emlékszem, hogyne, a Kriszhaber-szállodában, — oh, azok nagyon csufos esték voltak!

Liska Bioskop

A közönség bálványá

HENNY PORTEN felléptével

LEHULLT BILINCSEK.

Dramai jelenet 4 felvonásban.

TILOSBAN

vigjáték 1 felvonásban bemutatásra kerül szardán és esütörtökön

Kezdeté d. u. 5 és este 8 órakor.

Bácskai utasok figyelmehe!

A „Délvidék“ kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka, vasúti hírlap-árusítóinál.

NAPI HIREK.

Megszűnt az udvari gyász. A tegnapi esti katonai parancsok tudatják a katonasággal, hogy az udvari gyász a tegnapi nappal megszűnt. A tisztok tehát a mai nappal már nem viselik a gyász kifejezésére szolgáló kard-bojt-huzatot és karszalagot.

A szabadkai honvédek kerülfeli parancsnoka Szabadkán. Ma délután 2 óra 30 perckor érkezett Tabajdi altábornagy, vezérkari főnökének kíséretében Budapestről Szabadkára, hogy itt az egyes alakulások fölött még a mai napon és holnap szemlélet tartson.

Előadás Szabadkán a gyöngyösi javára. Városunk tevékeny polgármestere ismét szép tanúságát adja nemes szívének. Ő vette kezébe a gyöngyösi főszelevezését Szabadkán, Vojnich Dező préposttal egyetemben, aki a jótékony célra előadást tart a *Lifkában*. Az előadáson 2 szabadkai urilány is szerepel: Czittler Vilma és Tötössy Mariska. Baán János zongoraművész szereplése nagyban előmozdítja az előadások iránti érdeklődést.

Barth Lajos Ujvidéken. Ujvidékről írják: Barth Lajos, a világhírű autogramm gyűjtő hétfőn este ide érkezett. Csodalbumát is bemutatja a közönségnek és a befolyó tiszta jövedelmelet az ujvidéki Vöröskereszt Egylet céljaira engedi át.

A szabadkai polgári fiúiskola tanulói a mezőgazdaságban. A Délvidék jelentette, hogy egy miniszteri rendelet felszólította a középiskolák igazgatóit, diák munkás csoportok szervezésére. Most — mint értesülünk — a szabadkai polgári fiúiskola részéről Zatskó Alajos h. igazgató foglalkozik ilyen munkáscsoportok szervezésével. A kultuszminiszter a tanulóknak a mezőgazdasági munkákban való tömegesebb részvétele miatt a jelentkezési határidőt meghosszabbította. A munkás-csoportokban való részvételre 31-én, június 1. és 2-ik napján délután 11 és 12 óra között lehet jelentkezni Zatskó Alajosnál. A tanulók — tanári felügyelet mellett — két csoportban felváltva 3-3 órát dolgoznak és az ellátáson kívül fél női nap-számot (4 koronát, 4,50 koronát) kapnak. Részletesebb felvilágosításokat a jelentkezési idő alatt nyújtanak.

Előléptetett önkéntesek. A 6 ik honvéd gyalogezred pótlászlóaljánál Bugarszki Dezső Lóósz István e. é. ő. tizedeseket szakaszvezetővé; Munding Péter, Benesik István, Fodor Andor e. é. ő. őrvezetőket, tizedesekké; Königstein Hugó és dr. Kertész Sándor egyévi önkénteseket, őrvezetőkkel léptették elő.

Aki nem jelentette be a koricát. Pertics Ferenc Verusiespuszta 75. szám alatti gazdának május elsején kellett volna beszélni a haditerménynek, a nála hatóságilag zár alá helyezett 100 métermázsas tengerit. Mert a beszállítást elmulasztotta, illetve megtagadta a Haditermény r. t. szabadkai bizománnyosának jelentése alapján ellene kihágás miatt eljárást indítottak. A mai tárgyaláson a szabadkairendőrkapitányság 900 korona pénzbüntetésre ítélte Perticsot, ki a teljes összeget még a délelőtti folyamán kifizette a rendőrkapitánysági pénztárnál.

Felelemlik a hadisegélyt. Két és félesztendei halogatás, gondolkodás és számítgatás után a kormány végre rászánta magát, hogy felelemli a hadisegélyeket. Az volt a terv, hogy az erre vonatkozó javaslatot a képviselőház júniusi időszaka tárgyalja és azt hisszük, hogy ezt még a beállott kormányváltás sem odázhatja el. A távozó kormány 50%-kal akarta felelemli a hadisegélyt és e szerint az eddigi 63 filléres segély 94 fillérré emelkednék, ami még mindig jóval távolabb áll a megélhetés lehetőségétől, mint Makó Jeruzsálemtől.

25.000 korona az erdélyieknek. Ma értesítette a polgármesteri hivatal a Pro Transsylvania elnökségét arról, hogy a városi közgyűlés 25.000 koronát szavazott meg az ellenségtől kárt szenvedett erdélyieknek.

Lesz liszt és kenyér! Nagyan folyik a rekvirálás. A gazdák folytonosan jönnek az idézésekre be a városi adóhivatal főnökéhez és bejelentik pontosan készletüket. Ezek után aztán kimennek hozzájuk a rekvirálók és felülvizsgálják a bevallott igazságot. Június 11-éig tart a bejelentés és a jelekből meglát-szik, hogy lesz is eredménye s mindenki megkapja rendes liszt-adagját.

Adományozás a vak katonák részére. Tegnapi délelőtti egy szabadkai polgárnak dolga akadt az anyakönyvi hivatalnál. Itt 1 koronát adományozott a vak katonák részére. Az anyakönyvi hivatal lapunk utján juttatja rendeltetésére az adományt.

Apróhirdetési rovatunkat a mai napon sok oldalról érkezett megkeresésnek eleget téve megnyitottuk. Nemesak a hirdető, de olvasó közönségünk érdekei oly erős hullámokkal törték felénk, hogy továbbra már nem állhattunk nekik ellenük. Ezeknek az igényeknek eleget téve, a közönséget véljük szolgálani azzal, hogy kiadóhivatalunk előnyösen megállapított fizetési feltételei mellett apróhirdetések felvételét eszközöljük — azzal a megjegyzéssel, hogy pornografikus szövegek lekötése nálunk mindenkor visszautasításra talál.

Summa summarum 10.000 korona pénzbüntetés. Jaramazovics István szabadkai gazda elfelejtette bejelenteni felesleges gabonakészletét. A rendőrségi közegek azonban kinyomozták és nála 60 méter búzát és 240 méter zabot találtak, mi a felesleges. Kihágásért indítottak Jaramazovics ellen eljárást. A tárgyalások során Alapfy István rendőrkapitány Jaramazovicsot 500 korona fő és 300 korona mellékbüntetésre ítélte. Az elő-

ző büntetés 25 napi elzárással megváltható, míg a 300 korona mellékbüntetését be nem hajthatóság esetén 15 napi elzárással váltják föl. Ezenkívül a 60 métermázsas buzafelesleg ellenértéke fejében 2160 koronát, továbbá a 240 métermázsas zabfelesleg ellenértéke fejében 6720 koronát kell Jaramazovicsnak fizetnie. Ebből az utóbbi összegből egyötöd rész, mint felfedezői jutalék az ujvidéki határszéli rendőrség közegeit, egyötöd rész pedig a rokkant katonák segítő alapját illeti.

Az olesó eseléd. Tanui voltunk egy érdekes esetnek a rendőrkapitányságon. Az egyik rendőrkapitány éppen a felelőssel foglalkozott mikor beléptünk hozzá. Egy szabadkai gazda állt előtte és a bepanaszolt eseléd, aki azt a kedves merészséget követte el, hogy miután 36, mond: harminchat koronát és teljes ellátást kért munkája fejében, időközben meggondolta magát és gazdájától szó nélkül meglepett. Ezért álltak a rendőrkapitány előtt, aki kötelezte a eselédet szolgálati idejének letöltésére és biztosította, hogy minden esetleges megszökés esetén hatóságilag lesz szolgálati helyére visszavezényelve.

Dr. BIRÓ KÁROLY
udv. tan. polgármester védnöksége alatt
VOJNICH DEZSŐ
prépost-plébános bevezető előadásával
CZITTLER VILMA,
TÖTÖSSY MARISKA
urleányok és
BAÁN JÁNOS
zongoraművész közreműködésével a
GYÖNGYÖSI TÜZKÁROSULTAR
javára kedden este 8 órakor a *Lifka* mozi jótékony cselekedését rendez
Jegyek már kaphatók.

Egy szökevény szélhámosságai. Csobánkovics Mátyás szabadkai lakos a mozgósítás első napjaiban vonult be a 86 ik gyalogezredhez. Tífusz betegsége folytán kórházba került, majd a lábadozók állományába tartozott, — honnan még 1914. december 13-án önkényesen eltávozott. Azóta Szabadkán, Csikérián Topolyán tartózkodott és a legkülönbözőbb szélhámosságokkal vezette félre a hatóságokat. Ez év márciusában katonai parancsnokságától még engedélyt is kért, hogy Erdélyi Juliaana topolyai leánnyal házasságra lépjen. A napokban azonban sikerült szélhámosságát leleplezni és elfogták. Ekkor kitért, hogy Nagy Antal névre szóló igazolványt javította ki saját részére, hogy azzal igazolhassa magát. Elfogása után letartóztatták és a katonai parancsnokság őrizet alá vette.

Fényes nappal raboltak el 6.000 honorát. Szines János gazdát 6000 korona erejéig lopták meg még eddig ismeretlen egyének, akik minden bizonytalanság nélkül ismeretük Szines vagyonát és lakási viszonyait. — Mig Szines és családja tanyája mögött kapálással foglalkozott, azon idő alatt vitték el 6.000 koronáját a Heverda-villa előtt lévő lakásáról, hova a tettesek

a nyitott ablakon keresztül hatoltak be.

Hányas házszám alatt lakik a polgármester? Szabadka legszomorubb jelenségei közé tartozik, hogy a házszámok kérdése oly afrikai állapotokra vall. A Délvidék már oly sokszor szóvá tette hasábjain azokat a lehetetlen helyzeteket melyeknek örvénye nemcsak egy bevándorló idegent, de a benszülött boldogtalan szabadkai halandót is magával ragadja. Ennek az örvény sodrának magason felsapó hullámai csaptak össze a polgármesterné fölött, az elmúlt népszámlálás alkalmával. Előfordult ugyanis az a, szinte halálatlan eset, hogy dr. Biró Károlyné az összeíró bizottságnak — az adatok bemondása alkalmával — nem tudta bemondani a házszámot. Ugy látszik az nem fontos, hiszen csak minden népszámlálás alkalmával van erre szükség. Reméljük azonban, hogy a házszámizériák megszüntetése érdekében — ezek után komolyabb lépéseket tesznek. Jelen hírünket ez ideig csak azért nem közöltük, mert reméltük a változást, de mindez máig késett; szükségesnek találtuk az esetet folidézni az emlékekbe.

Jank János idezése. A mai napon olvastuk Jank János idezését, aki ismeretlen helyen tartózkodik. Január 25-én délután 9 órakor kell megjelennie a zentai járásbírósnál az özv. Sztojánovics Istvánné és társai által ellene zálogjog törlesés iránt indított perben. Meg nem jelenése esetére ügygondnokul Boromisza János zentai ügyvédet nevezték ki.

Nincs szemeskáv. Mint hogy kávét a külföldről behozni nem szabad, az országban pedig igen csekély készletek állanak rendelkezésre, az Országos Közlekedési hivatal, az érdekelt minisztériumok és a Kávéközpont megegyeztek arra vonatkozólag hogy megszüntetik a tiszta szemeskávé árusítását és helyette német és osztrák mintára nálunk is pótlékkal kevert hadikávét fognak forgalomba hozni. A kávépótlék ára a kiskereskedelemben kilogrammonként 5 K lesz és azt, mint eddig, jegyekre fogják kiosztani. A hadikávéből azonban Budapesten 10, vidéken pedig 5 dekát adnak havi fejadagként, szóval az eddigi kávéadagok kétszeresét. Megjegyzendő, hogy Ausztriában havonta egytized kilogrammot szolgáltatnak ki és az osztrák hadikávét csak egy nyolcadrészt pörkölt kávét tartalmaz.

Felelős szerkesztőnk telefonszáma
Pallas 34.

Főszerkesztő: Pinterits Károly
igazgató, Budapest.
Főmunkatárs: Dr. Fontányi József
ügyvéd, Szabadka.

HOMUNKULUSZ VI.

A sorozat befejező része teljesen különálló cselekmény és bárki az előzők nélkül is megérti.

DICK KARTER

detektív vigjáték 3 felv.
Péntek, szombat, vasárnap kerül színpadra

LIFKA MOZIBAN.

Halálozások.

Gábor Nelly zenetanárnő testvérnővére **Gábor Katalin** tegnap este fél kilenc órakor rövid szenvedés után elhunyt. A halott temetése 31-én — holnap délután — lesz a bajai temetőben levő halottas házból.

Özv. Ürmös Istvánné, Szabonyi Julianna a Buczkai-szőlők-beli lakásán 66 éves korában meghalt.

Özv. Grunesics Ernőné, Anisics Mária Kelebián 75 éves korában halt meg.

Tóth Ignác bognármester Békóván 57 éves korában halt meg.

Cvün Gergely asztalosmester Szabadkán II-ik kör 586. szám alatti lakásán, 70 éves korában meghalt.

Egy palicsi horgász hajnali gondolatai.

Az elnyűtt nadrág.

Reggel igazán még sötétben indultam ki a tópartra a három horgászruddal és a kis székkel, melyben a tarisznya rejtőzött. Korai kelésemnek megvolt hamarosan az a sajnálatos eredménye, hogy a homályban, amint Csattné villája előtt akartam elhaladni, belegabalyodtam a direkt erre a célra művészién ott elhelyezett tuskés ágaakba, bejélük akad a horgok madzagja is és bizony csak nagynehéz tudtam onnan kivergődni, egy nadrág árán, amely teljesen szétronnyolódott. Pedig nem okvetlen kellett volna szétmennie, mert hiszen a villa tulajdonosát sokszor figyelmeztették erre az embertelen eszelekedetre, mellyel hegyes kőveket és szurós töviseket rakott háza elé a rendes gyalogútra, csak azért, hogy az ő portája előtt ne járjon senki. Hiába ilyenek az urak: azoknak minden szabad. Sem a fűrdőigazgatóság, sem a csendőrség nem törődik e fajta kihágásaikkal!

Bocsánat, hogy ilyen gondolatok tudulnak a palicsi horgász agyába és csak panaszkodik hangyájuk el ajakát, de hát olyan kevés dicsérni való akad Palicson, hogy azt sokkal nehezebb sorba venni, mint a tömegesen feltűdülő hibát!

Egyébiránt halat is fogtam reggel, még pedig kettőt, de olyan picurkákat, hogy éppen a nyelchónapos kislányomnak egyik fogára (a másik még csak most kezd kibujni) lesz elég délben, de akkor is csak úgy, ha előbb már szopott.

Es az ember ne keseredjék el ektora sikertelenségen! No, külvilágban ha estére fogok 4-5 félkilósat, majd csak mégis megvigasztalódom talán a nadrág miatt is!

Valódi amerikai fogak és fogsorok

Különleges fogak fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyancsak aranyból készült fogak. Foghúzás teljesen szétválasztó és fogtömés (plombok). **Schiffner Géza** vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon intarban 561.

SPORT.

Bonyodalmak a sportegyesületek körül. Sport életünk bel- és külletére nézve egy mindenestre káros jelenségről beszámoló hír érkezett hozzánk. Ez idő szerint két szabadkai sport egyesület funkcionál. Ezek: a Szabadkai Sport Egyesület és a Munkás Testező Egyesület. — Jelen hírünk legsajnálatosabb momentumai az egyes egyesületek tagjai közt fölmerült nézeteltérésekből származnak. Ezek folyományaként általános ki- és belépések történnek az egyik egyesületből a másikba. Sőt, — mint értesülünk — a dühöngő bonyodalmakból kifolyóan egy harmadik, a Szabadkai Fotball Club szervezése is előtérbe került. A „Bácska” emez fiók egyesülete így feltámadó félben van, noha létjogosultságát nem vonjuk kérdőre, mégis megjegyezzük, városunk sport hírnevének érdekében helytelenítjük az erők ilyenén való szétforgácsolását, mert a vidéki és fővárosi csapatokkal szemben — most, amikor a szabadkai csapatoknak sikerült megszerezniük a bajnoki mérkőzések jogát — egyesületeink így majd nem tudják kifejezni azt az ellenállási erőt, melyet egyébként — a háborus viszonyok ellenére is — két egyesületbe való tömörülés által igen kecsesítő eredményekkel már eddig is bebizonyítottunk.

Törvénszék.

Kényszeregyezési tárgyalás. A szabadkai kir. törvénszék a mai napon hirdette ki **Illés Antal** szabadkai lakos ügyében a kényszeregyezési tárgyalásokra vonatkozó adatokat, mely szerint a hitelezők június 26-ig tartoznak bejelenteni — írásban — követeléseiket. Aki követelését elmulasztja bejelenteni, az egyezési tárgyaláson szavazati joggal csak úgy bír, ha mulasztásának vétien okát a tárgyaláson nyomban valószínűvé teszi. A kényszeregyezési tárgyalás dr. **Koncz Mihály** hivatalos helyiségeiben július 2-án lesz megtartva.

Közgazdaság.

Háborus számok.

Anglia köszénkivitele 1916-ban 41,000,000 t volt szemben az 1913. évi 74,000,000 t kivitellel. Míg Oroszország az 1913. évben körülbelül 600,000 tonna köszénhozott be, az 1916. évben köszénbehozatala csak 4804 tonna volt. Ellenben Franciaország 1916-ba 18,000,000 t köszén importált szemben az 1913. évi 14,000,000 t importtal.

Fréch tanár az északfranciaországi köszéntelepeket 96 millió márkára becsüli, a beiga köszéntelepeket pedig 88 millió márkára.

Az 1916. évben Anglia 50 millió korona értékű árut tar-

tott vissza, melyek Svédországba lettek volna szállítandók.

Angliának 50,000 lakost meghaladó városaiban 1916. évi december 1-én a tojás százanként 179, a cukor 173, halak 147, burgonya 130, hus 59—121, liszt 81, kenyér 76, vaj és sajt 68 és a tej 55 százalékkal volt drágább mint 1914 évi július 1-én. Megállapítható tehát, hogy az élelmiszerek áremelkedése Angliában tetemesen nagyobb mint Németországban.

Az első öt osztrák hadikölésön eredménye a következő volt:

I. hadikölés	2,200,746,900 K
II. "	2,688,321,800 "
III. "	4,202,602,200 "
IV. "	4,520,292,000 "
V. "	4,467,940,000 "

összesen 18,079,902,900 K
S. F.

Szerkesztői üzenet.

G. E. Baja. Budapest, Berlin-tér 5. szám. A nyugati pályaudvarnál.

Mih? Szép. Valóban megérdemli az elismerést; mihelyt lapunkban hely kínálkozik, megemlékezünk róla.

Budagyöngye. Kedves emlékek tavaszi berkeinek varázsos otthonához hasonlatos. Junius elején fölmegyünk és akkor ismét fölkeressük Budagyöngyét.

Jelenet. Pompás színek bontakoznak ki belőle. Valóságos hemzseg a legfinomabb árnyalatbeli differenciáktól, melyek sorainak határozottan tetszetős kiűsöt kölesönöznek.

Gépközlelő. Olvassa el lapunk május 24-iki 117-es számát. Ott találhatja meg a feleletet, a második oldal negyedik hasábján elhelyezett cikkünkben.

K. A. A kért számot címére ma elküldtük.

P. S. Ujvidék. A vagyonadó 50,000 korona tiszta, tehát az adóssági teher levonása után megmaradó vagyonnal kezdődik. Akkor is kivetik, ha a készpénzt a család lak 3 gyermeke nevére helyezték el valamely pénzintézetnél, feltéve, hogy erről a pénzügyi hatóság tudomást szer. A nagykorú gyermekek vagy rokonok vagyonát csak akkor nem számítják a család fő vagyonához, ha ezek jévedelmüket nem boesájtják a család fő rendelkezésére.

B. S. Baja. Azt az igazgatósági tagot, ki hadbavonulása következtében nem vesz részt az igazgatósági üléseken és a részvénytársaság vezetésében, a távolléte alatt elkövetett mulasztásokért vagy visszaélésekért felelősség nem terheli.

L. L. Zombor. A posta az elveszett csomagokért, ha azoknál érték beállva nem olt, kg ként 5 koronát térít meg. A csomag elveszését azonban előbb hivatalosan meg kell állapítani és evégből a fölverő hivatalnál kell megreklamálni. Ha a csomag tartalma utközben elromlik, azért a posta nem szavatol.

APRÓHIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szög 1 korona, minden további szög 10 fillér. Föltűnőbb betűkkel szedve, minden szög 20 fillér. Vasár- és ünepnap számokban 10 szög 2 k rona.

Elveszett gyűrű. Elveszett Pünkösöd vasárnapján dé után a Halasi uton egy értékes gyűrű. Tulajdonosa becses emlékként őrizte eddig. A megtaláló, ha átadja a D é l v i d é k kiadóhivatalában, azonnal 50 korona jutalommal részesül. 3-1

Házi nyul. Keresek megvételre ezüst házi nyulakat. Ajánlatok pontos cím megje ösítésével „Ezüst nyul” jellegre a Délvidék kiadóhivatalához küldendők. 8-1

Butorozott szoba. Egy modern berendezésű butorozott szoba kiadó a Halasi-uton. Bővebb felvilágosítással szolgál e lap kiadóhivatala. 3-1

Eladó butor. Többféle butor darab eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4-1

Butorozott szoba. Szépen butorozott udvari szoba — a Kinizsi-utóban — kiadó. Villanyvilágítással. Cím a kiadóban. 5-1

Nyomatott a kiadótulajdonos, **Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat** mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 26. szám.

A szabadkai magyar kir. törvénszék P. I. 472/4. sz. 917.

Idéző hirdetmény.

A szabadkai kir. törvénszék köz. híré teszi, hogy **Varga József** feleposnek ismeretlen tartózkodású **Varga Róza** férj. **Torma Istvánné** alperes ellen 3200 koronáért ingatlanra tulajd. jog bekebelezése iránt indított perében a per felvétele hatánapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1917. évi június hó 30. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében I. emelet 51. ajtószám alatt jelenjenek meg, egyézerszáz forint pedig az alperes részére, aki ismeretlen helyen tartózkodik, ügygondnokul dr. **Fontányi József** ügyvédet (lakik Szabadkán) nevezte ki. A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt hatánapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni. Szabadka, 1917. évi május hó 3-án. Polgár **István** sk. t. ölnök.

Aprított Tűzifát

bármely mennyiségben a rendelés napján házhoz szállít, **Szegedi-uti telepéről**
Bánó és Bröder
tűzifakereskedő cég Szabadka.

Telefon 446. Telefon 446.

Vegyes gyümölcsz kilója
4 kor. 80 fillér, 5 kilogrammos vedrekben kapható **NOJUSEK** cégnél.
TELEFON 222. TELEFON 222.